REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șese lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 93. | Brașov, Lunĭ-Marțĭ 29 Aprilie (12 Maiŭ). | 1903.

Mijlocirea lui Delcassé.

Cele ce se petrec adĭ în peninsula balcanică: turburările și atentatele din Macedonia, partea ce-o are Bulgaria la aceste evenimente, atitudinea Turciei față cu Bulgaria și posiția ce au luat'o marile puterĭ, în deosebĭ Austro-Ungaria, Rusia și Francia, pentru a ține în frêu guvernul Sultanului și a-l îndruma mereu pe cărarea așa numitelor reforme, — au produs mare neliniște pretutindenĭ și cercurile politice, ca și cele comerciale și economice ale monarchiei nóstre, nu sunt cele din urmă, carĭ se văd cuprinse de îngrijirĭ pentru viitor.

Alaltăeĭ a fost interpelat ministru-președinte unguresc în cameră asupra evenimentelor din Macedonia și a amestecului monarchiei austro-ungare în afacerile Turciei. L'au întrebat décă în adevĕr monarchia nóstră are poftă de a se folosi de demonstrația navală, la care participă din parte-i patru vase de rĕsboiŭ și e vorba a se trimite încă și mai multe în portul dela Salonic, spre a ocupa portul și orașul acesta în mod durabil? L'au mai întrebat décă i-au permis Turcii Austro-Ungariei de a debarca soldațĭ pe teritoriul turcesc?

Ministru-președinte i-a rĕspuns, că tendința politicei austro-ungare nu este de a viola suveranitatea Turciei, ci din contră vrea sĕ se susțină *status quo*. Nu se face la Salonic demonstrație navală, ci în urma îngrozitórelor evenimente de acolo, vasele de rĕsboiŭ au fost trimise în acel port pentru apĕrarea vieței și a averei supușilor austro-ungarĭ. De vr'o ocupațiune séu cucerire nu e nicĭ vorbă.... De altmintrelea cam așa se vorbea și înainte de ocuparea Bosniei și a Herțegovinei. Pentru moment însĕ se póte da deplin credĕmênt asigurării de mai sus, și camera a și achitat'o, luând la cunoscință rĕspunsul primului ministru.

Nu póte fi vorbă de ocupărĭ nouĕ și cucerirĭ ale monarchiei nóstre și de aceea, că sunt la mijloc Rusia și Francia, carĭ nu s'ar învoi așa de curênd la ele, ne mai vorbind de Italia și de cele lalte puterĭ.

In aceeașĭ di, 9 Maiŭ st. n., împinșĭ de scirile neliniștitóre ce sosesc din Balcanĭ, representanții reuniunei de export austro-ungare au mers în deputație la ministrul de esterne contele Goluchowski spre a-l ruga sĕ apere interesele esportorilor austro-ungarĭ. Contele Goluchowski i-a liniștit declarându-le, că după a sa firmă credință nu e causă de a-ne teme de grave complicațiunĭ în Turcia și acésta numai grație acțiunei de combinate comune austro-rusescĭ.

Că credința d-lui Goluchowski nu e așeḑată tocmai pe o temelie nerĕsturnabilă, o dovedesce visita ce a făcut'o ḑilele aceste principele Ferdinand al Bulgariei la Paris, pentru a solicita mijlocirea Franciei. Principele bulgar se află într'o situație de tot grea și amenințătóre, fiind-că nu are curagiul de a-se opune cu tótă energia agitațiunilor bulgare, ce se urzesc în principat, și nu e în stare de a suprima cu forța mișcarea revolutionară din Bulgaria, căcĭ atuncĭ ar risca sĕ-șĭ pérdă nu numai tronul sĕu, ci și viața.

De aceea s'a dus principele bulgar la Paris, ca sĕ céră mijlocirea ministrului de esterne Delcassé, ca de-oparte Rusia și Austro-Ungaria sĕ recunóscă, că nu dênsul e de vină, décă intențiunile sale leale nu se pot realisa așa cum doresc acele puterĭ, de altă parte însĕ sĕ intervină grabnic pe lângă Turcia ca nu cumva sĕ intreprindă vr'un pas provocător diplomatic în contra Bulgariei, prin care ar puté-o încurca pe acésta într'un rĕsboiŭ și ar puté amenința pacea europénă.

Se ḑice, că principele Bulgariei a fost ascultat și că Delcassé a primit rolul de mijlocitor în sensul de mai sus.

Mare proroc ar fi acela, care ni-ar puté spune înainte cum vor puté isbucni amintitele trei puterĭ sĕ salveze viața lui Ferdinand și tot-odată și pe aceea a Sultanului, care se teme, că decumva va lua prea în serios reformele ce i-le cer puterile, va fi găsit într'o ḑi sugrumat de Albanesĭ.

Situația în Croația a pus pe gândurĭ cercurile politice din Budapesta. Spiritul național croat de care au fost conduse ultimele manifestațiunĭ ale Croaților și desele turburărĭ au băgat spaimă în șoviniștii maghiarĭ. Scirile ce sosesc din Croația, trecênd prin retorta oficiósă din Agram, nu redau situațiunea în colorĭ adevĕrate. Acésta reiese cel puțin din cele ce le comunică ḑiarele din Budapesta și Viena.

Cum-că în Croația esistă o profundă nemulțămire o dovedesce și faptul, că Banul croat *Khuen-Hedervary* a plecat Vinerĭ séra în mare taină la Viena. Călĕtoria acésta a Banului stă în strînsă legătură cu ultimele evenimente. După informațiunile diarului „*Agramer Zeitung*“ Khuen-Hedervary înainte de a pleca, a luat tóte dispositiunile necesare, ca în absența sa afacerile sĕ fie conduse de cei mai intimĭ ai sĕi. In Viena a fù primit Sâmbătă de Maiestatea Sa. Din Viena Banul a plecat la Budapesta, unde a conferit cu ministrul-president Szell și cu ministrul de comerciŭ. El s'a reîntors erĭ la Agram.

Pressa șovinistă maghiară atacă violent atitudinea lui Khuen-Hedervary și-l bănuesce mai ales pentru-că plecând din Agram s'a dus mai întâiŭ la Viena și apoi la Budapesta. „Egyetértés“ scrie d. e.: „Cu cât încep sĕ semene mai mult evenimentele actuale din Croația cu evenimentele de mai înainte (1848), când din Croația a pornit lupta implacabilă contra națiunei maghiare, cu atât avem causă mai mare de a crede, că adĭ ca și odinióră Croații sunt mobilisațĭ din Viena și sunt stimulațĭ a se rescula contra statului maghiar“...

Douĕ scirĭ, carĭ se complecteză. Cetim în „M—g“ de la 10 Maiŭ următórea scire din Bănat: „*Emigrărĭ în masse*“: Se scrie din Timișóra, că acolo emigrările au luat în timpul din urmă proporții enorme. Dumineca trecută au plecat de aicĭ mai bine de o sută de persóne și în curênd vor pleca érășĭ vr'o șéptedecĭ. Epidemia emigrărilor se lățesce dealtmintrea în tot Bănatul și ceea-ce este mai curios, nu numai sĕracii emigréză, ci și familiiile bine situate. Din trei comune au plecat în America dilele acestea vr'o nouĕ sute de persóne, în cea mai mare parte ómenĭ cu avere.

Fenomenul acesta întristător, în loc sĕ-i îndemne pe bărbații conducĕtorĭ ai Bănatului la o activitate îndreptată spre sanarea rĕului, vedem că nicĭ nu se sinchisesc de el, ci din contră îșĭ bat capul cum ar puté înjgheba în părțile bănățene un nou „*kulturegylet*“. Etă ce scrie un alt jurnal maghiar „Bp. H.“ tot cu data de 10 Maiŭ:

„*O nouĕ societate culturală.* Tóte ținuturile patriei au kulturegyletul propriu, numai Ungaria de sud nu are. A trecut un an de când s'au făcut primii pașĭ pentru înființarea unei asemenea societățĭ. Inițiatorilor le-a succes a-șĭ asigura pentru acésta spriginul lui *Tallian* Bela, vice-președintele camerei. Scopul societății va fi a *cultiva, desvolta și întări în* părțile de sud *spiritul național maghiar și cunoscința limbei maghiare*...

Apoi nu se complecteză de minune aceste douĕ scirĭ publicate în aceeașĭ di în douĕ foi maghiare?...

Rușii în China. Agenția „Reuter“ află din Peking, că Rușii au ocupat Nintchwang cu marĭ forțe militare. Departamentul de stat din Washington a primit înscιințărĭ oficiale, carĭ confirmă scirea despre întărirea garnisónei rusescĭ în Nintchwang

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Mórtea mea.

(3) (Urmare).

Cu tóte că mi-se părea, că totul e așa de strĕin, așa de îndepărtat, așĭ fi dorit totușĭ, ca Margareta sĕ refuze serviciile d-lui Simoneau.

Domnul acesta locuia într'o odaie alăturea de noi și fusesem la dênsul de câte-va orĭ în cursul bólei mele. S'a arătat fórte prevenitor. Dómna Gabin spunea, că Simoneau a venit la Paris numai pentru scurt timp, spre a incassa nisce datorii vechĭ ale tatălui sĕu, care murise nu de mult într'un oraș din provincie. Era un bărbat înalt, robust și fórte frumos și nu puteam sĕ-l sufer, póte din causa, că-l vedeam așa de sănĕtos. In séra precedentă fusese la noi, spre a se informa de starea sănĕtății mele si simțiĭ o durere acută, când l'am vĕdut, că șéde aprópe de Margareta. Ah! Ea era așa de frumósă, așa de voinică!

Și el se uita la dênsa cu privirĭ adêncĭ, ér ea îi mulțumia surîdênd pentru amabilitatea, ce o manifesta față de mine.

„Acesta e domnul Simoneau“, dise d-na Gabin, întorcêndu-se.

El bătù încet la ușă, înainte de a întra, și abia îl zărì Margareta, începù sĕ plângă din nou. Presența acestui tînĕr bărbat, singurul, pe care îl cunoscea în orașul strĕin și mare, îi rĕscolì din nou durerea, ér el se încerca a o consola.

In întunerecul, ce mĕ înconjura, nu puteam sĕ-l vĕd, imaginația mea îl zugrăvea însĕ limpede: era consternat, îngrijat, vĕḑênd tînĕra femeie în o așa desperare. Și dênsa, ah! dênsa era atât de fermecătóre cu pĕrul ei auriu despletit, cu fața-i palidă și drăgălașe și cu mânuțele ei de copil, carì acuma de sigur ardeau de ferbințelĭ.

„Sunt cu totul la dispositia d-vóstră, dómnă“, ḑise în sfîrșit d-l Simoneau încet „și vreu sĕ iau totul asupra mea....“

Ea abia putea scóte câte-va vorbe de sughițul, ce o cuprinse; tînĕrul bărbat se retrase și d-na Gabin îl însoți până la ușe. Trecênd pe lângă mine, o audiì cum îi vobia de banĭ: „Asemenea lucrurĭ costă banĭ mulțĭ și mĕ tem, că sĕrmana femeie n'are o para chióră. De-altmintrea nicĭ nu i-se póte cere.“

Domnul Simoneau dise bĕtrânei sĕ tacă, asta se înțelege de sine, în asemenea situațiune nu se póte chinui nenorocita femeie, el are sĕ se îngrijéscă de tóte, are sĕ ia totul asupra sa.

Érășĭ se făcù tăcere adêncă în jurul meu. Mĕ întrebam, óre cât o sĕ mai țină apăsarea bălaurului, ce mĕ tortura. Căcĭ de vreme ce tóte le observam, ce se petreceau în jurul meu, trebue, că eram încă în viéță. Și începui sĕ-mĭ trag sémă de ceea-ce se petrecea cu mine. Trebue că era un fel de spasm tonic, în care căḑusem. Despre asemenea lucrurĭ audisem și cetisem eu multe, ba în copilăria mea mi-s'a întêmplat adesea, că fiind bolnav, cădeam așa în leșin, care dura césurĭ întregĭ și chiar inima încă îmĭ înceta de a mai bate. De sigur nu era alt-ceva, decât o catalepsie, care mĕ ține încătușat pe pat, ér cei dimprejurul meu cred, că sunt mort. Sper însĕ, în curênd voiŭ fi liberat, inima îmĭ va bate din nou, sângele va începe sĕ circule érăși în vine, mușchii îșĭ vor redobêndi elasticitatea, mĕ voiŭ trezi și îmĭ voiŭ consola nevasta!

Așa ḑiceam în gândul meu, spre a mĕ îmbărbăta la răbdare.

Trecură césurĭ după césurĭ. Dómna Gabin îșĭ aduse dejunul, Margareta refusà orĭ-ce mâncare. Veni după amĭaḑa și trecù. Din stradă se auḑia mereu un sgomot surd. Auḑii cum se deschise o feréstră, apoi zăngănitul sfeșnicului pe măsuță. Dómna Gabin de sigur a pus o altă lumînare.

In sfîrșit se întórse d-l Simoneau. „Ei?“, întrebà bĕtrâna șoptind.

„Totul e pregătit“, rĕspunse el încet. „Inmormêntarea e fixată pe mâne, órele 11. Nu te îngriji de nimica și peste tot nu vorbi nimic despre acésta înaintea bietei femei.“

Dómna Gabin rĕspunse: „Medicul morților încă n'a fost aicĭ.“

Simoneau nu rĕspunse nimica, se așeḑà lângă Margareta, o încuragià cu câte-va cuvinte, apoi tăcù.

In sufletul meu resuna însĕ ca un clopot de mórte: „Mâne, la órele 11 va fi înmormêntarea.“

Secretarul de stat *Hay* a cerut președintelui Roosewelt, care se află în California, de a autorisa o acțiune comună a Statelor Unite cu Anglia și Japonia contra agresiunei rusesci. Se mai anunță, că Rusia ar fi năvălit și în Coreea. Ḑiarele din Londra scriu, că déca Rusia ar face o incursiune seriósă în Coreea, acésta ar avé drept urmare o declarare de rĕsboiŭ din partea Japoniei.

Atitudinea Rusiei a produs o vină emoțiune la Peking, unde evenimentul acesta e considerat ca un rĕspuns la protestarea puterilor și ca o declarare categorică, că ea (Rusia) e gata a începe lupta pentru posesiunea Mandsuriei. Din parte oficială chinesă se declară, că împĕrătésa vĕduvă se teme, că procederea Rusiei va da prilegiu la demonstrațiunĭ chinezescĭ contra streinilor.

Evenimentele din Balcanĭ.

Asupra evenimentelor din ḑilele ultime în Balcanĭ, telegraful aduce următórele scirĭ:

Nota guvernului bulgar către puterĭ.

Guvernul bulgar a trimis representanților sĕi din Viena, Paris și Petersburg o notă energică pentru a fi înmânată guvernelor respective, în care se protestéză contra afirmațiunei, că evenimentele din Salonic ar cădé în sarcina Bulgariei. Bulgaria nu are nicĭ o responsabilitate; procederea fără nicĭ un scrupul a autorităților turcescĭ și escesele grozave ale soldaților turcĭ față de Bulgarĭ cu totul nevinovațĭ, a aruncat populația în brațele disperărei, pe carĭ o mai măresc încă câțĭva exaltațĭ. Scirile din Macedonia au pricinuit o mare nemulțămire în Bulgaria, fapt care ar puté compromite pacea. Nota cere puterilor, sĕ intervină în sensul, ca pedepsirea și reprimarea atentatelor anarchiste sĕ se facă sub controlul consulilor europenĭ din Macedonia.

Revocarea notei turcescĭ.

D-l Daneff președintele consiliul din Bulgaria, a cerut înaltului comisar otoman din Sofia de a revoca ultima notă verbală turcă, care cuprindea acusațiunĭ neîndreptățite contra Bulgariei. Pórta a șovăit la început, în cele din urmă însĕ a *revoca nota*.

In ce privesce tendințele rĕsboinice ale Turciei contra Bulgariei, se póte constata, că cercurile turcescĭ, în special cele militare, sunt iritate contra Bulgariei pe care o fac responsabilă pentru acțiunea comitetelor. Totușĭ atât cercurile de la Yldiz-Kioșk, cât și pórta nu se lasă a fi înrîurite de opinia publică și se silesc a evita orĭ-ce complicațiune seriósă.

Albanesii nu fac nicĭ o împotrivire contra sosirei de trupe la Djakowa și la Ipek. Acéstă atitudine nu se datoresce, după informațiunĭ confidențiale, decât încredințărei date de cercurile turcescĭ, că trupele sunt concentrate în aceste localitățĭ numai ca precauțiune contra unor eventuale intențiunĭ rĕsboinice din partea Statelor vecine.

Luptă la Gabrovo.

In ciocnirea între două bande de revoluționarĭ bulgarĭ și trupele turcescĭ lângă Gabrovo, a fost ucis, după cum i-se telegraféză din Sofia ḑiarului „Morning Leader“, un ofițer german, care comanda trupele turcescĭ. Rebelii conduşĭ de Stojanov și Protogeron, s'au retras după o luptă crâncenă, în munțĭ.

O notă turcéscă.

„Politische Correspondenz“ publică o notă turcéscă în care se spune, că Turcia se va mărgini la o energică represiune a turburărilor, — fără sĕ se mai gândéscă la rĕsboiŭ cu Bulgaria, de óre-ce tótă Europa garantéză statusquo în Balcanĭ.

O altă depeșă din Constantinopul anunță, că în vilaetul Salonic sunt actualmente 125 de mii de soldațĭ.

Suprimarea Bulgarilór.

Un om politic frances, sosit din Constantinopol la Varna, a telegrafiat șefilor macedonenĭ de aicĭ, că la Constantinopol dispar în chip misterios Bulgarii arestațĭ.

Visitele prințului Ferdinand.

Visita ce a făcut'o principele Ferdinand al Bulgariei în Paris, stă în legătură cu evenimentele din Balcanĭ. Principele a avut o lungă întrevedere cu ministrul frances de esterne *Delcassé*.

Principele va face o visită și Maj. Sale monarchului nostru la Viena.

O declarație a lui Goluchowski.

Ministrul afacerilor esterne austro-ungar, contele *Goluchowski*, primind oĭ delegație a esportatorilor austro-ungarĭ, a declarat, că în urma procederei comune a Austro-Ungariei și Rusiei în Balcanĭ, este esclusă o încurcătură mai seriósă.

Bulgarĭ ucișĭ.

Joi o trupă de soldațĭ turcĭ a voit sĕ pĕtrundă într'o casă bulgăréscă din Monastir. Locuitorii casei s'au opus. Turcii i-au omorît pe toțĭ, 15, dintre turcĭ încă au căḑut trei.

Chestiunĭ agrare.

II. Remedii.

(Urmarea a 4-a.)

Scopul înființărei băncilor Reiffeisen a fost ca sĕ servéscă înainte de tóte ca o pârghie la ameliorarea agriculturei, prin ameliorarea ușor de realisat a technicei și esploatărei economice, care l'a ajuns nu numai pe terenul producțiunei cerealelor, ci și a culturei pământului peste tot, apoi pe al culturei fĕnețelor, la ținerea rațională și cultura vitelor; pe terenul tratamentului rațional și utilisarea mai bună a productelor, și înlocuirea creditului scump și ruinător neorganisat, prin obținerea unui credit mai ieftin organisat între membrii lor.

Nu mai mică este influința lor și asupra educațiunei morale și intelectuale a țĕranului. Insoțirile de credit sistem Reiffeisen mai au în vedere și îndrumarea în cele economice și instrucțiunea sătenului; ele propagă cultura și sciința la sate prin arangiarea de conferențe și discuțiunĭ publice între sĕtenĭ, de conținut economic, prin abonarea și împărțirea de cărțĭ gratuite și calendare la membri și prin acordarea de premii la acei carĭ studiéză diferite chestiunĭ economice locale.

Fondurile adunate din beneficiile lor nu le împart între membrii, dér le întrebuințéză în a mări afacerile societății, eventual având sume mai marĭ disponibile, le întrebuințéză în folosul obștesc: în a cumpĕra orĭ închiria pășunĭ bune pentru mânzĭ și vițeĭ, a înființa stațiunĭ de esperimentație și controlul semințelor, salariază învĕțătorĭ ambulanțĭ, au deposite pentru tratamentul unitar și desfacerea productelor societății, înlesnesc la comune cumpĕrarea de pământurĭ comunale etc. etc.

De multe orĭ dintr'o singură reuniune cu un scop restrîns, s'a desvoltat și format un mănunchiŭ întreg de reuniunĭ locale, cu tot felul de ramificațiunĭ și țelurĭ pentru favorisarea și înlesnirea producțiunei și desfacerei productelor, pentru acoperirea și satisfacerea nevoilor casei și economiei. Alte-orĭ societățĭ cu tendințe analóge au pășit la o acțiune comună și au format pentru sprijinul lor reciproc o *Societate unitară centrală* cu câte un singur vot, orĭ câțĭ membri ar avé societatea, pentru ajutorul tuturor societăților și membrilor. Așa sunt societățĭ *țĕrănescĭ de consum*, pentru procurarea de semințe, mașinĭ și unelte agricole perfecționate, îngrășeminte chimice și nutrețurĭ concentrate; societățĭ pentru esecutarea de ameliorațiunĭ agricole, pentru angajarea unui învĕțător orĭ instructor ambulant, pentru înființarea unei stațiunĭ de esperimentație și control, în ramura care privesce mai mult producțiunea locală; reuniunĭ pentru asigurarea vitelor și a productelor de accidente; apoi reuniunĭ de credit propriu ḑise; reuniunĭ pentru tratamentul unitar și mai potrivit al productelor în vederea desfacerei lui cumulative, lăptării, cășerii și pivnițe societare ca societățĭ cooperative; societățĭ de colonisare pentru cumpĕrarea și parcelarea unui domeniu orĭ moșie mai mare; pentru deschiderea unui magazin, pivnițe comune, deposit de producte etc. etc.

Putĕndu-se modifica și adapta tuturor trebuințelor agriculturei și agricultorilor, d'aci rĕspândirea lor mare între agricultorii micĭ, de au atras și atențiunea guvernelor asupra lor, fără însĕ de a-se amesteca în afacerile și cestiunea lor interióră.

Pe când Reuniunile de împrumut sist. Schulter-Delitzsch au prevalat între anii 1870—80, dér mai cu sémă între târgovețĭ și micii industriașĭ, însoțirile de credit sistem Raiffeisen au luat în Germania un avênt enorm în cele 2 decenii din urmă: în 1895 erau numai 3200, în 1896 deja 6391, în 1898 8595, în 1899 9208 și în 1900 deja 9793. Deverul tuturor caselor centrale au fost în 1897 de 818.216,430 de mărcĭ. Esemplul lor a fost imitat și în alte țĕrĭ și state, compatrioții noștri sașĭ au înființat peste 200 cu concursul casei de păstrare din Sibiiu sub direcțiunea d-lui Wolf, Românii din comitatul Sibiiului abia au câteva.

(Va urma)

Bucurescĭ, 26 Aprilie (9 Maiŭ).

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

(Manifestațiile studenților universitari și poliția). Voiam sĕ vĕ raportez erĭ despre manifestația din ḑiua de sf. George a studenților universitarĭ, care fù turburată prin brusca intervenire a poliției capitalei, dér fiind pe astăḑĭ convocată în sala „Dacia“ o nóuă întrunire de protestare, am amânat scrisórea mea cu o ḑi să vĕ pot raporta despre ambele întrunirĭ.

Reuniunea de protestare ce s'a ținut la „Dacia“, Mercurĭ, presidată de d-l Georgescu, președintele Associațiunei generale a studenților, a avut de scop a renoi protestarea de mai 'nainte a studenților față cu persecuțiunile la care sunt espuse foile române din Ardél, și în deosebĭ „Tribuna“, care acum în urma loviturilor ce i-s'au dat de cătră procurorĭ și a confiscării cauțiunei sale a încetat de a mai apăré.

S'au pronunțat mai multe discursurĭ de către d-nii Popescu-Drajna, Tr. Alexandrescu, Al. Dimitrescu, Carada și alțĭ studențĭ ai Universității din Bucurescĭ, în care s'a vorbit despre persecuțiunile, la care sunt espușĭ Românii din Ungaria și despre datoria junimei universitare din România de a-șĭ ridica glasul în favórea fraților lor de peste munțĭ, ér în fine s'a primit unanim moțiunea propusă de președintele Georgescu. In acéstă moțiune „se protestéză contra șovinismului maghiar, care a dat o lovitură de mórte și ḑiarului „Trib.“, și se adreséză fraților de peste munțĭ un salut de încuragiare“...

Dela „Dacia“ tinerii universitarĭ au voit sĕ mérgă *in corpore* spre a face o manifestație de simpatie înaintea localului „Ligei culturale“. Manifestanții au percurs în tótă ordinea stradele până ce au ajuns apróре de „Hôtel de France“. Aicĭ i-au întimpinat cordóne de gendarmĭ și de sergențĭ ai poliției și au început a-i alunga și a-i împrăștia. Parte mare dintre tinerime și public s'a și depărtat succesiv prin diferitele strade dimprejur, dér un grup mare de studențĭ cu stégul în frunte a reușit a străbate prin stradele laterale până la localul Ligei. Apróре în același timp au sosit și gendarmĭ și polițiștĭ în fața Ligei. Studenții au cerut dela unul din șefii poliției sĕ-i lase sĕ mérgă până în piața Teatrului, la localul Associațiunei generale studențescĭ, ca sĕ-șĭ depună stégul. Pe drum însĕ s'a născut un conflict între organele siguranței publice și studenți și în învălmășala produsă a fost sfîrticat stindardul studenților, ér unii dintre aceștia fù vulnerat și alții arestațĭ. Adunându-se pe strade mare mulțime s'au mai repetat învălmășelile, până în fine studenții au isbutit a ajunge la localul Associațiunei lor.

Din momentul, când gendarmii și sergenții s'au pus în calea studenților, manifestația s'a prefăcut într'o protestare în contra poliției și a procederei sale. S'a decis a se trimite o delegație la prefectul poliției Saita. Acesta i-a primit cu bunăvoință și-a esprimat regretul pentru cele petrecute, le a promis studenților, că va da ordin ca colegii lor arestațĭ sĕ fie liberațĭ, și s'a oferit că îi va desdăuna ca sĕ-șĭ pótă procura un nou stég în locul celui sfîrticat cu ocasiunea tumultului. Ofertul din urmă însĕ studenții l'au refusat.

A doua ḑi studenții au avut o mare consfătuire și, în mijlocul iritațiunei ce i-a cuprins după cele petrecute Miercurĭ, au decis a îndrepta protestările lor acum în contra poliției și a ține în sala „Dacia“ o a doua întrunire publică adĭ Vinerĭ.

Intrunirea de adĭ, Vinerĭ, la care au luat parte studenții în numĕr fórte mare, s'a terminat cu o învălmășélă și mai mare și mai regretabilă ca cea de Mercurĭ. D-nii Georgescu, președintele Associațiunei studenților și a întrunirei, Ioan Dimitrescu, presed. societății „Uniunea studenților“ și alții au ținut vorbirĭ înfocate blamând procederea și escesele poliției. Intrunirea a votat în unanimitate următórea moțiune:

„Tinerii universitarĭ românĭ din Bucurescĭ, întrunițĭ adĭ 25 Aprilie v. în sala Dacia, protestéză energic în contra funcționarilor poliției, carĭ au lovit și au rănit pe colegii lor și au sfîrticat drapelul tricolor al studenților, și decid a nu desarma nicĭ un moment până-ce culpabilii nu-șĭ vor primi pedepsa meritată“.

Dela „Dacia“ studenții au plecat ca sĕ manifesteze înaintea localului „Associațiunei“ lor și a localului Ligei. Ei au apucat pe calea „Victoriei“. Aicĭ însĕ i-au

---

Vorbe îngrozitóre! Și inspectorul cadavrelor, „medicul morților“, cum îl numia d-na Gubin, încă tot nu mai sosia! O, de ar veni cât mai curênd! El ca medic practic, de sigur va observa, că nu sunt mort, ci numai cataleptic și va face totul sĕ mĕ readucă la viĕță!

Și îl asteptam cu nerăbdare din ce în ce mai durerósă.

Se înserase. D-na Gabin, care n'avea timp de perdut, începŭ sĕ lucreze la umbrelele ei și cerŭ voie Margaretei, sĕ cheme pe Dede, „deóre-ce“, ḑicea ea, „nu e bine sĕ lăsăm copiiĭ sĕ șédă mult timp singurĭ.“

„Aide în lontru“, ḑise ea introducênd fata de mână, „nu fi próstă, șeḑĭ aicia și sĕ nu mi-te uițĭ încolo, că apoi ai sĕ veḑĭ, ce-i pățĭ“.

Femeia credḑi de cuviință sĕ nu lase fata a se uita la mine. Dede însĕ arunca totuși din când în când câte o privire spre mine, căcĭ audiam cum mă-sa o lovia peste braț și îi ḑicea mânióså: „Uită-te la lucru, orĭ te dau afară și la nópte are sĕ vie domnul ăsta și are sĕ te prindă de picióre.“

Amêndouĕ, mama și fiica, luară loc la masa nóstră. Flăncănitul fórfecilor, cu carĭ tăiau hârtia pentru abajururĭ, îl audiam fórte bine. Numĕram una după alta cum se isprăvia câte o umbrelă, ca sĕ-mĭ mai trécă de urît și sĕ-mĭ combat frica.

Nu se mai audia nimica în odaie, decât zăngănitul fórfecilor. Margareta mi-se pare, ațipise de obosélă. De două orĭ audĭ că Simoneau se sculă și atuncĭ îmĭ fulgerà prin minte, că póte profită de somnul Margaretei, ca sĕ-i atingă pĕrul cu buzele! Cu tóte că abia cunosceam pe acest bărbat, sciam că iubesce pe Margareta și simțiam tóte torturile gelosiei.

De-odată audiĭ, că Dede se hlizea și acésta mĕ irită și mai mult.

„Ce rîḑĭ, dobitócă?“ o întrebă mă-sa. „Am sĕ te asvêrl afară, décă nu te porțĭ cuviincios. Ce aveai de rîs?“

Copila gângăvĭ ceva; ea nicĭ nu rîsese, ci numai tușise. Eu însĕ îmĭ închipuiam, că mica Adela a vĕḑut pe Simoneau, cum îmĭ sărută nevasta, și asta i-se părea atât de comic.

(Va urma).

oprit în drum un cordon de sergenţi poliţienescĭ ér inspectorul, ce s'afla în serviciu, le-a declarat, că orĭ-ce manifestaţie pe calea Victoriei le este interdisă, ci să mérgă pe stradele laterale în piaţa Teatrului. Studenţii au urmat ast-fel, dér de pe piaţa teatrului, vrênd sĕ mérgă la localul Ligei, dinaintea bisericei Creţulescu au carambolat érăşĭ cu organele de siguranţă.

O parte din convoiul studenţilor au fost impinşĭ în curtea bisericei, unde s'a produs o învălmăşală mare. Mai mulţĭ studenţĭ au fost rĕu bătuţĭ şi unii şi răniţĭ. Alt grup de studenţi reuşiră a sparge cordonul de altă parte şi străbătură în curtea Palatului regal, urmăriţĭ fiind de poliţiştĭ. Studenţii strigau: Trăiéscă Regele! In fine interveni însuşĭ comandantul gendarmeriei Graţoschi, adjutantul M. S. Regelui, şi cu concursul unui inspector de poliţie, puse capĕt tumultului, aşa că studenţii putură sĕ-şĭ continue drumul la localul Ligei. Aicĭ studenţii protestară din nou contra poliţiei.

Aflu că ḑece dintre studenţĭ au fost răniţĭ: asemenea fură răniţĭ trei sergenţĭ de poliţie şi un gendarm.

Astă séră prefectul poliţiei d. Saita a fost chemat la palat, la ordinul M. Sale Regelui.

Aud, că studenţii plănuesc a continua campania de protestare în contra poliţiei, voind sĕ ţină o nouă întrunire.

— *y.* —

In foile bucurescene de Duminecă, cetim următorul comunicat al Ligei:

„Liga Culturală, aprobând orĭ-ce mişcare legală în contra asupririlor, la carĭ sunt espuşĭ fraţii noştri din alte ţĕrĭ şi abţinêndu-se de a judeca cele petrecute, declară, că nu a participat întru nimic la întrunirile şi manifestaţiunile pe stradă, carĭ s'au petrecut în ḑilele de 23 şi 25 Aprilie curent“.

SCIRILE ḐILEI.

— 28 Aprilie v.

Instalarea episcopului Aradului nu a avut loc erĭ, cum se vestise mai înainte. Instalarea se va face Dumineca viitóre la 17 Maiŭ st. n. Mandatar al I. P. S. Sale metropolitului va fi P. C. Sa protosincelul Dr. E. *Roşca*.

Stipendii pentru meseriaşĭ. Consistorul din Blaşiŭ publică concurs pentru acordarea ajutórelor destinate meseriaşilor din fund. Vancea, cassa archidiecesană. Acestea sunt: unul de 120 cor. la un sodal care se va face măestru, unul de 80 cor. la un învĕţăcel, care se va face sodal, trei de câte 40 cor. şi unul de 13 cor. 34 banĭ pentru învĕţăceii de meserii. Petiţiile sunt de a se înainta până la 20 Iunie n.

Representanţa comunală a oraşului Braşov este convocată în adunare generală ordinară pe *Mercurĭ* 13, eventual Joi 14 Maiŭ, în casa sfatului. Şedinţa se începe Mercurĭ la $4^1/_2$ óre, Joi la 3 óre p. m. La ordinea ḑilei sunt 19 puncte dintre care relevăm punctul 5: *„Moţiunea d-lui Iuliu Moór şi soţĭ pentru a se conduce şi în limba maghiară protocólele adunărei representanţei comunale“*. Punct 11: „Propunerea pentru cassarea fântânei săritóre de pe locul viran din faţa gimnasiului român“ şi Punctul 14: „Socotelile pe anul 1902.“

Aceeaşĭ representanţă va ţine Mercurĭ 13 Maiŭ la órele 3 p. m. o *şedinţă estraordinară*, sub preşedinţa viceşpanului Dr. Frederic *Jeckel*. La ordinea ḑilei: Constituirea representanţei, alegerea comisiunilor şi a şefului de espediţie la magistrat.

Esamenul de cualificaţiune la „Institutul pedagogic gr. cat. din Blaşiŭ“ se va ţiné în 4 Iunie st. n. c. şi ḑilele următóre. Cererile sunt de a se înainta Direcţiunii institutului până în 1 Iunie a. c.

Maialul studenţilor de la gimnasiul român gr. or. din localitate fixat pe ḑiua de aḑĭ s'a inaugurat la órele 6 diminéţa prin un concert dat de musica militară în faţa gimnasiului. Musica era condusă de însuşĭ capelmaistrul. Concertul a avut următorul program: 1) „Scii tu“ marş de Mazalik. 2) Uvertura din „Flotte Bursche“ de Suppée. 3) „Valurile Dunării“ de Ivanovicĭ. 4) „Sunete din România“ de Krones. 5) „Si vous avez rien à me dire“ cântec de Rotschild. 6) „An der Narenta“, polca francesă de Wetaschek. 7) „Frauenlistgavotte“ de Czibulka 8) „Diana“ galop de Gleisner. — Un public numĕros asculta concertul, profesorii şi elevii formau grupuri şi se uitau cu îngrijire spre ceriŭ, făcênd diferite proorocirĭ asupra vremei. La órele $8^1/_2$ convoiul a pornit spre „Stejeriş.“

— Până la órele 5, când scriem acestea, timpul a fost pestul de favorabil, deşi eam recoros.

Serbare în academia „Ludovica.“ Vinerĭ a avut loc în academia de honveḑĭ „Ludovica“ din Budapesta o serbare la care au participat representanţii armatei comune şi ai honveḑilor şi numĕróse deputaţiunĭ din comitate. Serbarea s'a aranjat din incidentul desvălirei tablelor comemorative de marmoră, în carĭ sunt gravate discursurile Maj. Sale, a Archiducelui Iosif şi a Archiducesei Augusta rostite cu ocasiunea sfinţirei stégului academiei. Tot cu acéstă ocasiune s'a desvĕlit şi monumentul ridicat de un numĕr de municipii contelui Ioan Butler, cel mai mare binefăcĕtor al academiei „Ludovica“.

Logodnă. D-şóra Maria *Turcu* şi d-l Dr. Eugen *Piso* s'au logodit în Făgăraş în ḑiua de 6 Maiŭ.

Excesele sângeróse din Chişineŭ. Ḑiarul „Zeit“ din Viena scrie amĕnunte înfiorătóre despre măcelul din Chişineu, în care a fost omorîţĭ numĕroşĭ jidovĭ. Unele ḑiare spuneau, că numĕrul victimelor ar fi fost 300. Adevĕrul este, că n'au fost ucişĭ, decât 40 persóne, dintre carĭ însĕ 10 erau creştinĭ. N'au fost cruţaţĭ nicĭ femeile şi copiĭ. Motivul măcelului a fost împrejurarea, că în comuna Dubossar s'a găsit cadavrul unui tinĕr creştin în etate de 16 anĭ. Fiind tocmai atuncĭ Pascile jidovilor, s'a rĕspândit vestea că tinĕrul a fost omorît de către jidovĭ, spre a-i lua sângele pentru scopurĭ rituale. — S'au trimis 10,000 de soldaţĭ spre a-i apăra pe jidovĭ de furia creştinilor.

Cununie. In ḑiua de 27 Aprilie st. v. la órele 3 p. m. s'a celebrat în biserica Sf. Dumitru din Bêrlad cununia religiósă a d-lui Ion *Dumitrescu*, agentul sucursalei Băncii naţionale din acel oraş cu d-şóra Eufrosina C. *Kostake*. D-l Dumitrecu este cunoscut pentru activitatea sa zelósă pe terenul practic al economiei naţionale, ér miresa este descendentă din vechea familie moldovenéscă a Costăcheştilor, din care a ieşit şi metropolitul *Veniamin Costache*.

Şi-a ucis fiul. Ḑiarul caucasian „Mchak“ istorisesce următórele: Un locuitor din satul caucasian Bayandour cu numele Aslamazoff, şi-a ucis în Vinerea patimilor pe pragul bisericei pe fiul sĕu în etate de şépte lunĭ. Supus interogatorului a mărturisit, că fiind fórte bolnav, i-s'a arătat în vis sfântul Ion şi l'a condus într'o vale, unde a vĕḑut pe Dumneḑeu şeḑênd pe un tron de aur. Şi Dumneḑeu i-a ḑis: „Ivane, te fac sănĕtos: Tu vei avé un fiu, pe care mi-l vei jertfi, când va fi de şépte lunĭ“. Aslamazoff, însănĕtoşându-se, a cercat a se achita de votul sĕu prin rugăciunĭ, dér n'a reuşit. Atuncĭ s'a hotărît a-şĭ jertfi fiul în public, în faţa bisericei. Populaţia este fórte iritată, findcă au arestat pe „omul sfânt.“

Atentatorul din catedrala S. Stefan Am amintit despre un individ cu numele Kondrad Hagen, care a descărcat un revolver în catedrala S. Stefan din Viena, rănind mortal pe un profesor de gimnasiu. Atentatorul a fost dus la clinica psychiatrică, unde s'a constatat, că sufere de „alienaţie cronică“ şi „grandomnie“.

Ciocnire de vapóre. Se scrie din Triest: Vaporul austriac „Lussin“ s'a ciocnit la gurile Narentei cu vaporul austriac „Mosor“. „Lussin“ a suferit stricăciunĭ considerabile.

Lovițĭ de trăsnet. Mercuria trecută a isbucnit o furtună cu tunete şi fulgere în apropierea oraşului Neu-Ruppin. Douĕḑecĭ şi trei de lucrătorĭ au fost loviţĭ de trăsnet. Doi au rĕmas morţĭ pe loc, alţĭ doi au suferit lesiunĭ grave, ér ceilalţĭ au stat mai multe ciasurĭ ameţiţĭ.

Inaugurarea statuei lui C. A. Rosetti.

Cuvêntarea d-lui D. Ollanescu-Ascanio,

rostită în numele Academiei Române.

— Fine. —

De la 1843 el încetă de a mai scrie poesii; inima-i era acum închinată poemelor în acţiune ale libertăţii! Calea cea ardĕtóre pe care-şi punea cu hotărîre piciorul, sleise acéstă primă creaţiune a tinereţei. Cu capul sus, cu inima tare putea acum sĕ între în arenă şi sĕ dea piept cu vrăjmaşii şi cu pismaşii.

Pe când odată, ca preşedinte al Camerei, era în misiune la Roma, întrebat de către regina Margareta a Italiei décă mai face poesii, Rosetti cu un zîmbet trist rĕspunse „Oh! mi-a încetat de mult cântecul, căcĭ suferinţele patriei m'au împins la luptă!“ Şi dór în cartea lui de note intime scria că: „nimic nu e mai frumos decât a fi poet. Poetul se pune la masă, ia condeiul şi mâna lui pe hârtie, trupul pe pămênt, ér suflĕtul în ceriurĭ, în acele lumĭ ce ómenii ḑic fantastice, ér eu le cred, că sunt în adevĕr, poetul trăesce de-odată şi viéţa de om şi cea de înger, cu deosebire, că în cea de pe pămênt nu simte decât o strîmtă fericire, trăind, folosind şi tot de-odată încântând lumea; însĕ pe de altă parte nimic nu este mai nenorocit decât poetul, căcĭ el simte mult, şi a fi om este a simţi, este a fi róta loviturei, pentru-că deşi omul are multe bunurĭ, însĕ legile sociale i-le-au răpit tóte“.

O întrégă profesiune de credinţă, o autobiografie a vieţei lui în viitorul pe care nu-l putea prevedé, căcĭ scria un an de abia după-ce se lăsase de poesie, pentru a învĕţa cele ale lumei, ale minţei şi ale împrejurărilor mai de folos şi mai de temeiŭ, precum se destăinuia într'o scrisóre unui prieten.

Şi avea sĕ vadă multe, sĕ facă multe şi sĕ trécă prin multe acest *Tribun al poporului*, acest nesăţios doritor de libertate, acest adorator al sórelui neatârnărei, pe care a fost destul de fericit sĕ-l vadă rĕsărind pe ogórele prea scumpei sale România.

Spirit impacient, întreprinḑĕtor şi fără preget la muncă, numai ast-fel se póte esplica activitatea lui îndreptată în mai multe direcţiunĭ de-odată, numai astfel se póte înţelege enorma înrîurire ce a esercitat asupra celor veniţĭ în contact cu dênsul.

Din tóte îndeletnicirile minţii însĕ, tot teatrului, prima lui pasiune, i-a rĕmas el slăvitor până la mórte. Nimic nu-l bucura şi nu-i pricinuia o adevĕrată mulţumire sufletéscă decât sĕ asiste la un spectacol bine presintat din tóte punctele de vedere. Avea nu numai dragostea, ci şi gustul şi competenţa cuvenită, întru ale scenei.

De aceea nu a fost critic dramatic mai desĕvîrşit, nu a fost director de teatru mai ingenios şi mai desinteresat decât dênsul.

Cu apariţiunea *Românului* (Vinerĭ 9 August 1857) începŭ şi pentru arta dramatică română o eră nouă. Rosetti inaugură *criticele dramatice* prin carĭ nu numai, că dădea sémă despre subiectul bucăţilor jucate, ci analisa jocul actorilor, făcêndu-le cele mai judiciőse şi mai nepărtinitóre observaţiunĭ şi îndreptărĭ, luminând şi călăuzind prin sfaturĭ şi prin esemple punerea şi desfăşurarea pe scenă a acţiunei şi a peripeţiilor, a decorurilor costumelor, accesoriilor, în fine condeiul lui elocuent şi plin de dragoste, fù cel mai sincer amic, cel mai competent observator şi cel mai călduros sprijinitor al Teatrului Naţional.

Intr'una din acele criticĭ Rosetti se ridică cu vehemenţă în potriva rĕului obiceiŭ contractat de „nobleţa română de a-se duce numai la teatrul frances orĭ italian şi a aplauda mult, lăsând teatrul român în părăsire“ şi adresându-se *tinerimei* de pe atuncĭ ḑice: „Deschide-ţi inima şi punga, pune-te pe lucru, ia condeiul şi ne lumineză, deschide şcolĭ şi ne învaţă, ér nu cere ca perfecţiunea sĕ ne pice din ceriŭ; ér décă nu vreĭ sĕ veḑĭ decât perfecţiune în totul şi în tóte, atuncĭ fi cel puţin consecuent, nu te duce la nicĭ un teatru din Bucurescĭ, nu eşi nicĭ decum pe uliţile Capitalei, închide-te singur în casă şi spre mai bună siguranţă sparge şi tóte oglinḑile“...

Oh! fii bine-cuvêntat, învĕţătorule, pentru aceste ale tale drepte şi nimerite cuvinte, carĭ au rĕmas şi vor rĕmâné pentru noi şi la noi pururea tinere şi pururea adevĕrate, căcĭ se potrivesc de minune celor de astăḑĭ, precum se potriveau şi celor pentru carĭ le-aĭ scris, acum 46 de anĭ.

Pentru a da o adeverire mai mare criticilor sale dramatice şi pentru a pune în practică învĕţămintele ce dădea actorilor timp de doi anĭ, Rosetti se hotărî sĕ ia direcţiunea Teatrului Naţional, cu începere de la 1 Iunie 1859.

Hotărîrea de a lua o atât de gingaşă şi de anevoiósă însărcinare era mai mult prilejită de nestăpânita voinţă şi de zelul ce-l însufleţia în lupta pentru ridicarea nivelului cultural şi dorul de a înfrânge sĕu cel puţin de a abate, din calea propăşirii, pe duşmanii desvoltării morale a poporului român.

De aceea prima mĕsură ce luă întrând în teatru, fù de a deschide o şcólă de musică vocală, de declamaţiune şi de literatură dramatică, obligând pe toţĭ actorii de a-i urma cursurile.

Işĭ compuse o trupă de elită, puse în scenă 45 de piese, dintre carĭ 15 cu totul nouĕ, avu succese fórte sgomotóse, însĕ atuncĭ, ca şi acum, sala teatrului era mult mai gólă, descuragiarea şi paguba steteau de straje la porţile teatrului şi cu tóte că Frosa Popescu în Fiamina, Costache Caragiale în Guillaume Tell, Millo în Ion Cucievul, Pascaly în Don Carlos, Ştefan Vellescu în Călugăriţa sângerândă, erau împreună cu Rosetti chemaţĭ şi aclamaţĭ de public, acéstă unică stagiune a direcţiunei lui se sfârşi la 15 Maiŭ 1860, cedând contractul guvernului.

Puţine ḑile după eşirea sa din teatru, Rosetti deveni, pentru întâia óră, ministru al instrucţiunei publice în cabinetul presidat de Nicolae Golescu şi deşi stătu fórte scurt timp la guvern, avŭ totuşĭ grija de a cere sĕ se aşeḑe pe temelii mai sigure sórta teatrului românesc, hotărând sporirea subvenţiei şi mai multe îmbunătăţirĭ şi inovaţiunĭ folositóre.

Cele hotărîte de dênsul fură aduse treptat şi cu vremea la îndeplinire de miniştri, aşa că şi aci mâna şi influenţa lui Rosetti fură destul de norocóse pentru a smulge o altă instituţiune naţională din lâncezéla în care se afunda, dându-i cu mijlócele de a merge înainte şi cuvenita bună îndrumare, de care cam în tot-déuna dusese, precum duce şi astăḑĭ, mare lipsă!...

Acest om de caracter, apostol al democraţiei, polemist viguros, poet graţios, artist iubitor şi pasionat pentru frumos, înflăcărat patriot, sincer şi devotat apĕrător al drepturilor şi al libertăţilor publice, sfiirit fiu şi adênc cercetător, inimă caldă şi suflet larg deschis tuturor aspiraţiunilor şi tuturor avênturilor, turnat în bronz, ca neastrămutata lui credinţă ne stă astăḑĭ înainte şi cu respect adênc ne plecăm capetele privindu-l, căcĭ el a fost un fruntaş între fruntaşii luptătorĭ pentru mărirea şi neatârnarea patriei, precum a fost un dascăl iscusit, un învĕţător plin de însufleţire, în tóte prilejurile de regenerare şi de întărire ale neamului nostru.

Ĕră voi tinerĭ de astăḑĭ, carĭ nu l'aţĭ cunoscut şi nu l'aţĭ putut preţui, precum l'am cunoscut şi l'am preţuit noi, luaţi-l drept pildă şi fie-vĕ precum ne este nouĕ în vecĭ de vecĭ scumpă şi neperitóre memoria şi faptele lui, ale lui, la piciórele căruia, în numele Academiei Române, depun împreună cu dragostea şi cu inimele nóstre, prinosul cel mai curat de statornică admiraţiune.

Literatură.

A apărut:

Cuvêntarea archidiaconului Dr. Miron E. *Cristea* rostită la 30 Martie 1903 în biserica cea mare din Reşinarĭ cu ocasiunea parastasului celebrat pentru asesorul consistorial Dr. Daniil Popovicĭ *Barcianu*.

Traducerĭ din prosatori românĭ. In editura librăriei *Incze* & *Mályás* din Braşov, a apărut de curênd o broşură de 96 paginĭ, conţinênd 7. novele traduse pe ungurosce din Slavicĭ, Vlahuţă, Delavrancea şi Mărunţeanu. Broşura pórtă titlul: *Román elbeszélök.* Traducerea e făcută de *Szabo Nándor* şi costă 80 filerĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 8 Maiŭ 1903.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	13	50
„	Grâu mijlociu . . .	13	30
„	Grâu mai slab . . .	12	80
„	Grâu amestecat . .	9	40
„	Sĕcară frumósă. . .	8	—
„	Sĕcară mijlocia. . .	7	80
„	Orz frumos	7	40
„	Orz mijlociu. . . .	7	—
„	Ovĕs frumos. . . .	5	20
„	Ovĕs mijlociu . . .	5	—
„	Cucuruz	9	10
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	16	—
„	Fasole	15	—
„	Sĕmênță de in . . .	17	—
„	Sĕmênță de cânepă .	7	20
„	Cartofi.	1	40
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
„	Carne de porc . . .	1	12
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit	62	—

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei" se pot face orĭ și când pe timp mai indelungat séu lunare.

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria Nicc. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.